



# Προτάσεις για ένα πιο δίκαιο και αποτελεσματικό φορολογικό σύστημα



➤ **Μετά την** τετράμηνη προθεσμία που έδωσαν οι δανειστές μας στην Κυβέρνηση για διαπραγματεύσεις ώστε μέχρι τα τέλη Ιουνίου να καταλήξουν σε μια τελική συμφωνία, οι Υπουργοί, θα πρέπει στο διάστημα που μεσολαβεί, να καταθέσουν και να ψηφιστούν από τη Βουλή τα αναγκαία νομοσχέδια, να εκδώσουν τις σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις και να εφαρμοστούν τα όσα περιλαμβάνονται σ' αυτά.

Κατά τη γνώμη μου το αν και κατά πόσο θα είναι επωφελής για τη χώρα μας η συμφωνία με τους δανειστές μας τον Ιούνιο, θα εξαρτηθεί εν πολλοίς από την αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος ώστε να καταστεί πιο δίκαιο και αποτελεσματικό για να αρχίσουν να αυξάνονται τα φορολογικά έσοδα. Για την επίτευξη του στόχου αυτού προτείνω στο άρθρο αυτό ορισμένα συγκεκριμένα μέτρα.

## I. Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων

Αν, τελικά, δεν καταστεί δυνατό να επανέλθει αμέσως το αφορολόγητο των 12.000 ευρώ, θα ήταν καλό να καθιερωθεί τώρα ένα χαμηλότερο ποσό ως αφορολόγητο (το οποίο θα αυξάνεται σταδιακά), το ύψος του οποίου θα πρέπει να λάβει υπόψη:

Για όλους τους φορολογούμενους των οικογενειακή τους κατάσταση, με

σημαντικές αυξήσεις (από το όποιο ποσό θα καθιερωθεί για τους άγαμους) για τις οικογένειες με παιδιά και ιδιαίτερα για τις πολύτεκνες και τρίτεκνες.

Η νέα κλίμακα πρέπει να διαμορφωθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε εκείνοι που έχουν χαμηλά εισοδήματα, παίρνοντας πάντα υπόψη την οικογενειακή τους κατάσταση και ανάλογα με το ύψος του χαμηλού εισοδήματός τους, είτε να απαλλάσσονται από τον φόρο είτε να επιβαρύνονται με μικρά ποσά. Αντίθετα

Η κλίμακα αυτή πρέπει να αποδίδει πολύ περισσότερα έσοδα απ' ό, τι αποδίδει η σημερινή για όσους έχουν πολύ υψηλά εισοδήματα (το πόσο υψηλά θα πρέπει να καθορισθεί σε σχέση με την απόδοση που θα δώσουν σχετικές προσομοιώσεις εναλλακτικών κλιμάκων, ώστε να μη μειωθεί, αλλά αντίθετα, να αυξηθεί το σύνολο των εσόδων από αυτή τη φορολογία)

## II. Φορολογία ακίνητης περιουσίας

Θα είναι πολύ χρήσιμο να ανασυρθεί ο Νόμος 1249/82 στον οποίο περιέχονται πολλές διατάξεις για το φορολογικό σύστημα που πιστεύω ότι μπορεί να φανούν χρήσιμες. Ειδικότερα, ενόψει της αντικατάστασης του κατάφωρα κοινωνικά άδικου ΕΝΦΙΑ, θα ήταν καλό να υιοθετηθούν οι πε-



ΤΟΥ ΜΑΝΟΛΙΑΣ Γ. ΔΡΕΤΣΑΚΗ\*

ρισσότερες διατάξεις για τον Φόρο Ακίνητης Περιουσίας (ΦΑΠ) που περιέχονται στον νόμο αυτό, προσαρμοσμένες, φυσικά, στα σημερινά δεδομένα με αξιοποίηση των στοιχείων και της τεχνολογίας που δεν υπήρχαν το 1982. Ειδικότερα στο νέο ΦΑΠ (όπως και στο Ν. 1249/82) πρέπει να θεσμοθετηθούν:

- Αφορολόγητα ποσά ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση και τον αριθμό των γυναικόδωρη σύζυγών των ποσών αυτών για οικογένειες με παιδιά και ιδιαίτερα τις πολύτεκνες και τρίτεκνες.

- Απαλλαγές από τον φόρο αυτό των ΝΠΔΔ και άλλων Ιδρυμάτων τα οποία δεν έχουν τη δυνατότητα να τον καταβάλλουν, ώστε να αποφευχθούν τα λάθη του ΕΝΦΙΑ (για τις απαλλαγές αυτές βλέπε σχετικό άρθρο στο Ν. 1249).

- Οι φορολογούμενοι που το μόνο ακίνητο που έχουν είναι αυτό που κατοικούν πρέπει να απαλλάσσονται α-

πό τον ΦΑΠ αν η αντικειμενική του αξία είναι μικρότερη από π.χ. το διπλάσιο του αφορολόγητου ποσού που δικαιούνται και τα δηλωθέντα εισοδήματά τους είναι χαμηλά.

- Προσθετική κλίμακα με συντελεστές που θα αποδίδουν συνολικά τουλάχιστον τον συνολικό φόρο που απέδωσε ο ΕΝΦΙΑ. Οι σχετικοί υπολογισμοί με προσομοιώσεις είναι σήμερα πολύ εύκολοι ώστε να μην υπάρξει υποεκτίμηση της απόδοσης του νέου ΦΑΠ.

## III. Παραοικονομία - φοροδιαφυγή

Θα πρέπει να αρχίσει αμέσως (πριν από τις όποιες αναγκαίες νομοθετικές ρυθμίσεις) μια εκστρατεία περιορισμού της παραοικονομίας και πάταξης της φοροδιαφυγής, μάλιστα που έχουν διογκωθεί τα χρόνια των Μνημονίων. Παράλληλα με τα όσα έχουν εξαγγελθεί για τις ανέλεγκτες λίστες, την πάταξη του λαθρεμπορίου στα καύσιμα και στα καπνικά προϊόντα και τη φοροδιαφυγή στον ΦΠΑ, πρέπει να γίνουν:

- Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι σε κλάδους στους οποίους υπάρχει μεγάλη έκταση φοροδιαφυγής (το 1982 τέτοιου είδους έλεγχοι αποκάλυψαν μεγάλη φοροδιαφυγή σε βιοτεχνίες, σε τουριστικές επιχειρήσεις, στο εμπόριο γούνας, σε μεγαλογιατρούς κ.λπ.).

Ιδιαίτερα πρέπει να ελεγχθούν οι επιχειρήσεις που λειτουργούν και οι ιδιώτες που έχουν μεγάλα ποσά λεξιπρόθεσμων οφειλών στο Δημόσιο και στα Ασφαλιστικά Ταμεία και ταυτόχρονα μεγάλα ποσά καταθέσεων και μεγάλη ακίνητη περιουσία.

Εκτός, όμως, από τους παραπάνω μεγάλους αριθμούς φοροφυγιάδων μπορεί να εντοπιστεί με διασταυρώσεις των εισοδημάτων για τα οποία φορολογήθηκαν με στοιχεία για τις καταθέσεις τους και την ακίνητη περιουσία τους, και ειδικότερα από τα στοιχεία της βάσης δεδομένων του Ε.9 για τα τετραγωνικά μέτρα της πρώτης και δεύτερης κατοικίας τους (το 1982 έγιναν διασταυρώσεις με τα στοιχεία της ΔΕΗ), από τα υποθηκοφυλακεία για αγορές ακινήτων, από το υπουργείο Μεταφορών για τις αγορές πολυτελών αυτοκινήτων κ.λπ.).

Σε όσες περιπτώσεις υπάρχουν αδιάσειστα στοιχεία για μεγάλη φοροδιαφυγή θα είναι διδακτικό να ανα-

κοινώνονται και τα ονόματα των φοροφυγιάδων παραθέτοντας τα στοιχεία αυτά, ώστε να μην υπάρξει η κατηγορία διαπόμπευσης αθώων.

Πολύ θα βοηθούσε στην προσπάθεια πάταξης της φοροδιαφυγής η άμεση δημοσίευση των καταλόγων άλλων των φορολογουμένων με τα δηλωθέντα εισοδήματα και τον συνολικό φόρο που πλήρωσαν γ' αυτά (αυτό έγινε μόνο το 1982, και ήταν πραγματική αποκάλυψη). Το επιχείρημα περί προστασίας προσωπικών δεδομένων δεν ισχύει αφού τα στοιχεία αυτά δημοσιεύονται για τους βουλευτές.

Πολύ χρήσιμη, επίσης, θα ήταν η δημοσίευση των διαθέσιμων αναλυτικών στατιστικών στοιχείων για τα έσοδα από τη φορολογία φυσικών και νομικών προσώπων. Αυτό γινόταν, και ήταν διαθέσιμα στο διαδίκτυο, μέχρι το 2010. Για όλα τα επόμενα έτη δεν έχει δημοσιευτεί τίποτε (γιατί άραγε;).

## IV. Αξιοποίηση των έμπειρων στελεχών του υπουργείου Οικονομικών

Το υπουργείο Οικονομικών στις διάφορες διευθύνσεις του και στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων διαθέτει έμπειρο και με προσόντα στελεχιακό δυναμικό. Αυτό το δυναμικό πρέπει να το αξιοποιηθεί και να το εμπιστευθεί η νέα ηγεσία του υπουργείου και να περιοριστεί σε πολύ μικρό αριθμό συμβούλων που πρέπει να συνεργάζονται στενά με το δυναμικό αυτό και σε καμιά περίπτωση να το υποκαθιστούν.

## V. Συνεχής ενημέρωση της Βουλής και της κοινής γνώμης

Κρίσιμη σημασία για την επιτυχία της κυβέρνησης στον τομέα των εσόδων είναι η διαφάνεια και η συνεχής ενημέρωση της Βουλής και της κοινής γνώμης για τα πεπραγμένα του υπουργείου Οικονομικών. Η ενημέρωση αυτή, αν υπάρχουν ουσιαστικά αποτελέσματα από την εφαρμογή κοινωνικά δίκαιων μέτρων, θα δημιουργήσει ένα θετικό κλίμα στους φορολογούμενους εκείνους που μέχρι σήμερα δυσπιστούν ή και, πολλές φορές δικαίως, διαμαρτύρονται για τις αδικίες που προκαλούν τα μέτρα αυτού του υπουργείου. Αυτό θα συμβάλει στην αποτελεσματικότητα των μέτρων που θα ληφθούν.

Κλείνοντας το άρθρο αυτό είναι, νομίζω, αναγκαίο, μόλις οριστικοποιηθεί η συμφωνία με τους δανειστές και η κυβέρνηση διαπιστώσει την πραγματικότητα σε όλα τα υπουργεία, να καταθέσει και ψηφιστεί από τη Βουλή αναθεώρηση του (εκτελούμενου) Προϋπολογισμού του 2015 της συγκυβέρνησης Ν.Δ.-ΠΑΣΟΚ, δεδομένου ότι τα κόμματα που στηρίζουν τη σημερινή κυβέρνηση τον είχαν καταψηφίσει τον περασμένο Δεκέμβριο.

\* Ο Μανόλιος Γ. Δρεττάκης είναι πρώην αντιπρόεδρος της Βουλής, υπουργός και καθηγητής της ΑΣΟΕΕ